

Till
Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

e-post:
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.mig@regeringskansliet.se

Alvik 19 juni

Yttrande

Över "En ny ordning för asylsökandes boende"

Diarienummer: Ju2022/03315

Omsorg om människor på flykt är en central del av den kristna tron. Bibeln är full av uppmaningar att ta hand om "främlingen och invandraren", baserad på en identifikation med hennes utsatta situation.¹ Kyrkorna är idag djupt engagerad i situationen för människor på flykt. Vi har direktkontakt med syskonkyrkorna i de länder där våldsamheter eller naturkatastrofer framtvingar beslutet att lämna, vi stöttar tillsammans med andra goda krafter humanitära hjälpinsatser under flykten och vi bidrar till mottagande och integration i det land där skydd sökes.

Kyrkornas arbete bland flyktingar och nyanlända i en svensk kontext är omfattande och väletablerat. Vi är därför tacksamma att som paraplyorganisation vara remissinstans, men noterar med förvåning att trossamfunden själva återigen inte finns på remisslistan. Trossamfunden och andra delar av civilsamhället är en central del i flyktigmottagandet, vilket också regeringsföreträdare har betonat. Det är därför viktigt att tillvarata de erfarenheter och perspektiv som samfunden kan bidra med och framgent inkludera dessa i liknande remisser.

Synpunkter på förslaget

Vi vill framföra följande synpunkter:

I) Dagersättning

- Sveriges kristna råd anser att dagersättningen för asylsökande och flyktingar bör höjas.

Sveriges kristna råd vill understryka vikten av att höja dagersättningen för flyktingar och asylsökande, dels för att ersättningsnivån är oskäligt låg² och dels för att dagersättning i utredningen

---

¹ Se exempelvis 3 Mos 19:33

² Se [vårt öppna brev](#) till Migrationsministern, tillgänglig på skr.org. Utöver den generellt låga nivån går det även att ifrågasätta att dagersättningen för barn till asylsökande halveras efter andra barnet, i motsats till det flerbarnstillägg som gäller för dem som är folkbokförda i Sverige

används som ett incitament för att öka antalet asylsökande som ska bo på asylboende i stället för eget boende. De avsedda effekterna i utredningens förslag, både gällande sanktion och incitament, kan antas öka vid höjd dagersättning.

II) Sanktioner och förlorade rättigheter kopplade till asylboenden och eget boende

Sveriges kristna råd

- är kritisk till att barn i familj omfattas av villkoret att bo på asylboende för att få dagersättning eller särskilt bidrag
- anser att det vid undantag av kravet att bo på asylboende bör räcka med *särskilda* skäl
- vill understryka vikten av att vid utformning av undantagskriterier ta hänsyn till konvertiters situation samt vid undantagsbestämmelser kopplade till olika former av partnerskap särskilt ta hänsyn till hedersproblematik i ursprungsländerna
- anser att personer som omfattas av massflyktsdirektivet inte bör omfattas av förslagen i betänkandet, utan omfattas av samma förmåner som andra personer som beviljats uppehållstillstånd på grund av skyddsskäl
- vill uttrycka viss reservation gällande möjligheten att tolka en felaktig bostadsadress som en tillbakadragen asylansökan. Vid ett införande av förslaget kunde ett förtydligande gällande Migrationsverkets informationsskyldighet övervägas.
- avstyrker förslaget att koppla undantag från arbetstillståndet till att bo på asylboende
- betonar vikten av proportionalitet för kontroll- och sanktionsåtgärder och efterlyser tydliga riktlinjer för att undvika godtycke vid kontroller och hantering av misskötsel
- betonar vikten av förebyggande åtgärder, snarare än sanktioner, för att öka tryggheten på asylboenden

Utredningen föreslår att asylsökande som regel ska bo på asylboende för att kunna erhålla dagersättning och särskilt bidrag. Detta omfattar även barn i familjer (se 4.3.1), vilket vi menar är problematiskt, eftersom barnet eller barnen inte själva väljer boendeform och förslaget därmed riskerar gå emot principen om barnets bästa. Asylboenden är inte heller alltid utformade för att passa just en barnfamilj.

Sveriges kristna råd välkomnar förslaget att undantag från kopplingen mellan boende på asylboende och rätt till dagersättning och särskilda bidrag ska kunna ges, men anser att *synnerliga* skäl är ett för restriktivt krav och menar att *särskilda* skäl vore ett rimligare kriterium.

Ett exempel på utsatt grupp som kan behöva välja ett annat boende är konvertiter som riskerar trakasserier i kollektiva boenden. Möjligheten att välja eget boende ges också på grund av personlig anknytning till exempelvis maka, make eller sambo. Vid utformning av dessa undantag bör hänsyn tas till eventuell hedersproblematik i ursprungsländerna och dess påverkan på de former av partnerskap och samliv som de asylsökande hade i ursprungslandet, så att inte tidigare partnerskapsformer endast bedöms utifrån exempelvis svensk sambolag (se författningskommentaren, s. 327).

Förslaget i del 4.7 bör utformas med stor försiktighet. Självklart ska en myndig asylsökande underrätta Migrationsverket om sin bostadsadress. Men det kan finnas en mängd anledningar till att en korrekt adress inte föreligger, såsom språkförbristningar, särskilda personliga omständigheter som

sjukdom eller administrativt dröjsmål i samband med vidareflytt. En asylansökan bör rimligtvis inte anses tillbakadragen utan flera seriösa kontaktförsök eller initiala sanktioner såsom nedsättning av dagersättning.

Skulle en asylsökandes bristande anmälan om bostadsadress leda till ett återkallande av ansökan, bör detta ärende inte ligga till last vid en eventuell ny ansökan.

Sveriges kristna råd avstyrker utredningens förslag att endast boende på asylboenden ska kunna ges undantag från arbetstillståndet (AT-UND). Förslaget skulle försvåra tillgången till arbetsmarknaden genom att begränsa det geografiska området där den asylsökande rimligen kan ha sin arbetsplats till närheten av ett anvisat asylboende.

Utredningen innehåller flera förslag för sanktions- och kontrollåtgärder. Utredningen föreslår möjligheten till kontroll av personliga utrymmen på asylboenden. Det är positivt att proportionalitet och hänsyn uttryckligen skrivs in i lagtexten, ändå ser vi risker för att sådana kontroller kan skapa otrygghet och minska förtroendet för personalen på asylboenden. Tydliga riktlinjer för asylboendets personal och anpassad information för de boende är av största vikt. Detsamma gäller åtgärderna vid misskötsamhet. Här finns ett betydande utrymme för godtycklighet (och därmed odlad misstro) som behöver adresseras i den fortsatta utredningsprocessen.

III) Gällande asylboendens utformning och utredningens förslag därom

Sveriges kristna råd välkomnar många av de förslagen som ges i 4.8, särskilt

- det grundläggande perspektivbytet från sanktion till främjande
- att förbättra utformningen av asylboenden inklusive trygghetsaspekter, att asylsökandes anknytning till ett geografiskt område genom släkt och vänner ska tas i beaktan vid anvisning av asylboende samt förslaget att knyta prövning av asylansökan och aktiviteter för asylsökande till asylboendet
- rekommendationen att ge ekonomiskt bidrag/ersättning för nyttjande av kollektivtrafik

Avsnittet 4.8. föreslår förbättringar för att göra asylboenden till ett mer attraktivt och för integrationens fruktbart alternativ, i stället för att fokusera på sanktionsmöjligheter som ska avskräcka från att välja annorlunda. Detta är ett välkommet och nödvändigt perspektivbyte.

Ett liknande perspektiv kunde anläggas på eget boende. Ett av förslagens centrala syften är att minska antalet asylsökande som väljer eget boende. Våra medlemskyrkor möter asylsökande både i egna boenden och på asylboenden. Vi är medvetna om de problemen som kan finnas i samband med eget boende och som har konstaterats i bland annat Boverkets utredning 2015³. Samtidigt finns motsatta erfarenheter där eget boende, inte minst utanför storstadsområden, har bidragit starkt till en snabb och positiv integration.

Problemen med eget boende är kopplade till en rad utmaningar, däribland även bristande underhåll och investering i fastigheter och stadsdelar. Det är viktigt att arbetet med att minska och motverka boendesegregation fortsätter.⁴

³ Boverket 2015: "Boendesituationen för nyanlända, slutrapport"

⁴ Vi noterar i sammanhanget att regeringen valde att avveckla exempelvis utredningen "Bättre verktyg för att minska och motverka boendesegregation" (Dir 2022:116) och hoppas att arbetet i frågan fortgår på andra sätt.

IV) Gällande Migrationsverkets och civilsamhällets uppdrag vid asylboenden

Sveriges kristna råd

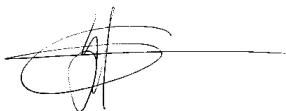
- välkomnar en förstärkt satsning på samhällsintroduktion
- stödjer utredningens förslag att samhällsintroduktionen inte bör vara ett villkor för dagersättning
- noterar att Migrationsverkets uppdrag på asylboenden har blivit snävare på senare år, vilket nu bekräftas i författningsförslaget genom att stryka bestämmelsen om verksamhet för en meningsfull vistelse
- välkomnar förslaget om ett förstärkt samarbete mellan migrationsverket och civilsamhället inkl. trossamfunden

Tillgång till samhällsintroduktion ska förstärkas enligt utredningen, vilket förstås är positivt. Det är också positivt att denna introduktion inte föreslås vara ett villkor för dagersättning.

Vi noterar att uppdraget som Migrationsverket ges enligt Förslag till lag om ändring i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl., 4§ nu blir reducerad till denna introduktion. Därmed stryks bland annat uppdraget att erbjuda verksamhet som bidrar till att göra vistelsen meningsfull. Sådan verksamhet har de senaste åren ordnats mest via de tidiga insatserna för asylsökande (TIA) tillsammans med civilsamhället och lagen anpassas således efter praxis (se utredningen s. 232f).

Vi ser sammanfattningsvis positivt på flertalet förslag i utredningsdel 4.8., och bidrar gärna till att underlätta nämnda förslaget gällande samverkan med andra aktörer (inklusive trossamfund) som avsluter kapitlet. Ett sådant samarbete, som syftar till att skapa verksamhet för och med de asylsökande, finns i många delar av landet och kunde lämpligen medföra en uttalad möjlighet att lämna information till asylboende samt få tillgång till lokaler på boendet för att anordna aktiviteter.

För Sveriges kristna råd

Sofia Camnerin, generalsekreterare, telefon: 08-453 68 01
Handläggare: **Benjamin Ulbricht**, telefon: 08-453 68 08

Sveriges kristna råd är en kristen paraplyorganisation med 27 medlemskyrkor och 3 observatörer. I dessa ryms bredden av olika kristna traditioner i vårt land. Med grund i kristen tro är kyrkorna i Sverige, liksom runt om i världen, engagerade i frågor som rör människors liv, värdighet och rättigheter. Kyrkorna i Sverige har stora kontaktytor med människor i olika livssituationer och vill verka för ett inkluderande samhälle där människors rättigheter och värdighet värnas. Sveriges kristna råd motsätter sig alla former av förtryck och diskriminering. Sveriges kristna råd har granskat betänkandet utifrån grundläggande kristen människosyn, rätten till liv i värdighet och med grundläggande mänskliga rättigheter, så som de uttrycks i FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna.